

JULIJ

Zaključni piknik ERŠ

Morsko, 1. julij 2022

Zaposleni na ERŠ so imeli zaključni piknik v Morskem. Ob dobri hrani in pijači so prijetno poklepetali in se pomerili v športnih igrah.

Ogled humanoidnega robota

ŠCNG, 4. julij 2022

Predavateljica na VSS Barbara Pušnar je za sodelavce pripravila predstavitev humanoidnega robota. Razložila je, kako robot deluje in na kakšen način se ga programira.

Na delavnici smo učitelji lahko spoznali delovanje robota

Barbara Pušnar in robot

Strokovna ekskurzija za učitelje SPLŠ

Ribnica, 5. julij 2022

Za učitelje SPLŠ je bila organizirana ekskurzija v tovarno Inotherm. Pred tovarno so jih pričakali predstavniki podjetja, da so jih pospremili skozi proizvodne prostore, za katere veljajo določena pravila. Vsi obiskovalci so dobili odsevne jopiče, torbe pa so pustili pri receptorju. Delavci v proizvodnji imajo vsi enake delovne obleke, delo pa poteka umirjeno in usklajeno.

Na ogledu tovarne

V Inothermu so nam pripravili okusno malico

Obiskovalci so začutili utrip podjetja in dobro delovno klimo, bili so prijetno presenečeni nad visoko profesionalnostjo ter hkrati osebnim odnosom, kar so ob koncu obiska potrdila tudi spominska darilca in okusna pogostitev.

Po ogledu podjetja je sledil voden sprehod po Ribnici in ogled nekaterih znamenitosti: Francoski most čez reko Ribnico, Miklova hiša, Plečnikovi zvoniki, Park kulturnikov, razstava o čarovnicah v grajskem stolpu. V Rokodelskem centru so si lahko kupili izdelke domače obrti.

Učitelji so se nato odpeljali do Bloškega jezera, se sprehodili okrog njega, nekateri pa so v njem tudi zaplavali. Sledilo je še kosilo v Gostilni Miklavčič v Velikih Blokah.

Pred tovarno

Spoznavanje Ribnice

Ob Bloškem jezeru ...

... in v njem

Klepet med sodelavci

Na kosilu

Podelitev spričeval poklicne mature

ŠCNG, 6. julij 2022

Podelitev spričeval poklicne mature je potekala v dvorani Glasbene šole Nova Gorica, najprej za dijake GZŠ in SETŠ, nato pa še za SPLŠ in ERŠ. Dvorana je primeren prostor za tak dogodek. Prireditev se je pričela z nastopom pevskega zbora učiteljic in učiteljev, ki sta na začetku zapela himno, kasneje pa še dve pesmi.

Dijakom sta zapela zbora profesorice ...

... in profesorjev

Nagovor direktorja ŠCNG

Prireditev je vodila profesorica Andreja Žgur

Maturante je nagovoril direktor Centra Miran Saksida, prireditev pa je vodila in povezovala profesorica slovenskega jezika Andreja Žgur. Nagrade najboljšim maturantom so podelili ravnatelji.

Letošnji maturanti so tista generacija, ki je polovico srednje šole opravila v epidemičnih razmerah. Kljub temu so na maturi dokazali, da so osvojili dovolj znanja in šolanje uspešno zaključili. Na strokovnih šolah na našem Centru je bilo 23 odličnih maturantov, 4 zlati in ena dijakinja, ki je dosegla vse točke. To je Hana Kranjc.

Dobri rezultati poklicne mature v zadnjih letih dokazujejo, da strokovne šole delajo kakovostno, saj dijaki pridobijo dovolj splošnega in strokovnega znanja ter se jim s tem odpirajo možnosti za uspešno nadaljevanje izobraževanja.

Izjemen splošni uspeh so dosegli:

Mitja Leban, 4. RA
Miha Mirt, 4. RB
Janez Makorič, 4. ST
Hana Kranjc, 4. AZ

Najboljša na ERŠ sta bila Mitja Leban ...

... in Miha Mirt

Najboljši uspeh na SPLŠ je dosegel Janez Makorič

Na ZŠ pa Hana Kranjc

Odlični pa so bili:

ERŠ

Kevin Peršolja, 4. AE
Nik Tominec, 4. AE
Kristjan Brataševac, 4. RA
Anej Majnik, 4. RA
Alja Obreza, 4. RA
Jakob Pavlovič, 4. RA
Andrej Skočir, 4. RA
Matija Baša, 4. RB
Anej Peras, 4. RB
Matevž Škvarč, 5. NR

GZŠ

Aida Topalović, 4. AZ
Ivan Hvala Dolenc, 4. BZ
Marjeta Pertovt, 4. BZ
Anja Prohan, 4. AZ
Andreja Šimunović, 4. AZ

SPLŠ

Kevin Rijavec, 4. ST
Jan Guštin, 4. TM
Nik Škarabot, 4. TM

Zaključni piknik za zaposlene na ŠCNG

Solkan, 6. julij 2022

Na solkanskem kotalkališču se je ob poldne začel piknik vseh zaposlenih na ŠCNG. Kuharji z Biotehniške šole so pripravili dobrote, ki so vsem tekale. To je bil prvi družabni dogodek na šoli, saj je bilo po več kot dveh letih izrednih razmer dovoljeno druženje brez vsakršnih omejitev.

Zaključni piknik za zaposlene je bil znova organiziran v Solkanu

Podelitev spričeval splošne mature

ŠCNG, 11. julij 2022

Dijaki iz oddelka tehniške gimnazije so opravljali splošno maturo. Rezultati so bili znani 11. julija, ko so na svečani podelitvi v MIC-u prejeli spričevala splošne mature. Direktor ŠCNG, Miran Saksida je v nagovoru primerjal maturitetno spričevalo z vstopnico za aktivno udeležbo na dirki življenja, ki vodi »proti vrhu, ki se imenuje uspešen zaključek študija ter lep poklic in idealno zaposlitev.« Vsem je zaželel uspešno pot naprej in lepe počitniške dni.

Najboljša sta bila dva dijaka Tilen Tomšič (z 31 točkami je postal zlati maturant) in Anej Žerjal, ki je dosegel odličen uspeh.

Zbrane maturante ...

... je nagovoril direktor

Uspešni dijaki so dokaz, da je mogoče tudi v izrednih razmerah doseči dobre rezultate. Učitelji so dokazali, da se lahko tudi v izjemnih okoliščinah delo kvalitetno opravi.

*Nagrado in čestitke za zlatega maturanta
Tilna Tomšiča je prevzela mama*

*Odličen uspeh na maturi pa je dosegel Anej
Žerjal*

Na slavnostni podelitvi spričeval pa se je od dolgoletnega dela profesorice športne vzgoje ter tajnice za splošno maturo poslovila sodelavka Ksenija Vogrinc. Za njeno delo sta se ji zahvalila ravnateljica GZŠ Tanja Čefarin in direktor Centra Miran Saksida.

Ksenija, srečno!

Miran Saksida, Ksenija Vogrinc in Tanja Čefarin

Maturanti 2022

PRIMORSKA • Matura 2022 - Kaj o svojem dosežku pravijo najuspešnejši primorski maturantje

Na primorskih šolah se je obrusilo sedem diamantov

Matura se je na najboljši možni način, z vsemi točkami, končala za dva primorska gimnazijca, ki sta pisala splošno maturo, in pet maturantk na poklicni maturi. "Če sproti delaš, tudi na koncu ni težav," je enega od receptov, kako priti do uspeha, z nami delil diamantni maturant Aljaž Velikonja. Tudi ostale, ki so dosegli najvidnejše uspehe, je preveč veselje.

• NOVINARJI PN

Splošno maturo je na ravni države uspešno opravilo 92 odstotkov vseh kandidatov (lani 93,9 odstotka), ki so pisali izpite. 18 kandidatov je doseglo vseh 34 točk in se okitilo z nazivom diamantni maturant. Med njimi sta dva maturanta primorskih gimnazij, **Lea Pavlin** z Gimnazije Nova Gorica in **Aljaž Velikonja** z Škofijske gimnazije Vipava.

Nepopisno veselje

"Zelo sem vesela. Po tihem sem celo pričakovala tak uspeh, malo sem bila zaskrbljena le za en

Lea Pavlin

predmet, biologijo, ki mi je po občutku šla najslabše. Na koncu sem vse predmete pisala pet oziroma osem in veselje je nepopisno," nam je zaupala Lea Pavlin. Študij želi nadaljevati na medicinski fakulteti, zanima pa jo klinična mikrobiologija.

296

zlatih maturantov je letos na poklicni maturi

552

zlatih maturantov so na poklicni maturi našli lani

Diamantni Aljaž Velikonja s Predmeje je obenem dosegel tudi 100-odstotni uspeh pri matematiki. "Pri matematiki in fiziki sem imel kar dober občutek, ker mi leži, a takega rezultata vseeno nisem pričakoval. Na maturo sem se pripravil bolj sproščeno, ker grem študirat fiziko, kjer ni omejitev. Mogoče mi je pa zato uspelo. Vse sem vzel bolj sproščeno, mogoče so bile stvari bolj odprte pri biologiji, kjer se je nabralo ogromno snovi, in pri eseju, kjer nikoli ne veš, kaj te čaka. Drugače pa ni bilo

preveč naporno, saj smo v šoli kljub epidemiji sproti dobro delali in nisem imel veliko dodatnega dela. Če sproti delaš, tudi na koncu ni težav," je z zadovoljstvom povedal.

Zlatih maturantov, ki bodo dobili maturitetno spričevalo s pohvalo, ker so zbrali 30 točk ali več, je bilo sicer enako število kot lani, 302. Prihajajo s 47 slovenskih gimnazij, med njimi z gimnazij v Kopru, Novi Gorici, Piranu, Postojni, Sežani, Tolmini in Vipavi.

"Dobila sem veliko zaupanje vase"

Maturantje poklicnih šol so za svoj uspeh izvedeli pred nekaj dnevi. Med tistimi, ki so dosegli prav vse točke, jih je pet s primorskih šol.

Aljaž Velikonja
diamantni maturant s Predmeje

"Na maturo sem se pripravil bolj sproščeno, ker grem študirat fiziko, kjer ni omejitev. Mogoče mi je pa zato uspelo, saj sem vse vzel bolj sproščeno."

Hana Kranjc iz Grgarja je diamantna maturantka poklicne mature zdravstvene nege na Gimnaziji in zdravstveni šoli Nova Gorica, ki deluje v okviru Šolskega centra Nova Gorica. "Vedela sem, da mi je šlo dobro, a takega uspeha nisem pričakovala in sem bila presenečena in vesela. Ta dosežek mi veliko pomeni, saj sem dobila veliko zaupanje vase, da zmorem, da si upam," pravi. Vpisala se je na ljubljansko zdravstveno fakulteto, smer fizioterapija. Rada bi namreč pomagala športnikom, saj je tudi sama športnica. Trenirala atletiko v Atletskem klubu Nova Gorica in ve, kako hudo je, ko se zgodijo nepričakovane poškodbe.

Kar tri diamantne maturantke prihajajo s Srednje šole Izola. To so **Špela Pangerc**, **Celestina Sabadin** in **Nina Lisjak**. "Veliko učenja, veliko odrekovanja, mnogo neprespanih noči, tudi kakšna solza," nam je na vprašanje, kaj je potrebno za takšen uspeh, zaupala Špela Pangerc iz Ilirske Bistrice, ki bo na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem nadaljevala študij razrednega pouka. "Vedno sem si želela, da bi znanje

Celestina Sabadin

Aljaž Velikonja

predajala naprej. Zato sem tudi vsa leta dosedanjega šolanja skušala srkati čim več znanja, da ga bom nekoč lahko tudi čim več posredovala naprej," je povzela svoje vodilo maturantka, ki tudi v prostem času najraje - bere.

"Danes je dan, ko je bil ves moj trud poplačan in ko se je potrdilo, da se je vsaka minuta, ki sem jo vložila v učenje, obrestovala," pa je bila vesela Celestina Sabadin iz Kopra, ki je za podporo hvaležna tudi staršem in prijateljem. Zdaj upa, da bo sprejeta na študij fizioterapije. "Moja želja je, da bi delala v zdravstveni smeri, ki je pove-

tje splošne mature in sedem diamantnih maturantov poklicne mature Ricu ni dalo soglasja k objavi svojega imena, zato se med njimi morda skriva še kakšen Primorec.

Na poklicni maturi je bil uspeh nekoliko slabši kot lani. Uspešnih je bilo 90 odstotkov maturantov (lani 92,5 odstotka). Število maturantov, ki so dosegli vse možne točke, in zlatih maturantov na poklicni maturi se je v primerjavi z lani skoraj prepolovilo. Diamantnih je letos 93 (lani 179), zlatih je letos 296 (lani 552). Lanskoletno povečanje števila zlatih maturan-

Boris Dular
predsednik Državne komisije za poklicno maturo

"Obseg znanja, ki so ga pridobili, je dejansko manjši, kot bi bil v normalnih pogojih, a so bili doseženi vsi temeljni cilji izobraževanja."

tudi s športom, in da bi ljudem lahko pomagala," je poudarila maturantka zdravstvene nege, sicer tudi navdušena jadralka. Prav ukvarjanje s športom, pa tudi glasbo - klavir je igrala kar devet let - po njenih besedah pomaga pridobiti delovne navade, vztrajnost in disciplino. Prav slednja je prišla še posebej prav med korono.

Tudi **Nina Lisjak** iz Kopra nam je priznala, da ni bilo lahko in da so bile priprave na maturo tudi pri njej intenzivne. "Veliko je bilo stresnih trenutkov, ampak na koncu je bilo seveda vredno," je povedala. Za naprej je izbrala študij ekonomije v Ljubljani: "Zdi se mi zelo obširen poklic, s katerim bom imela veliko zaposlitvenih možnosti."

Z diamantno maturantko **Majo Jovanov** se lahko pohvalijo še na Srednji ekonomsko-poslovni šoli Koper.

Bolje velja opredeliti izjemni uspeh

Poimenske sezname najboljših maturantov smo dobili na Državnem izpitnem centru (Ric). Trije diamantni maturan-

tov je bilo izjema, je ocenil predsednik Državne komisije za poklicno maturo dr. **Boris Dular**.

Zagotovil je, da lani ni bilo popuščanja na izpiti, za naprej pa izpostavil, da je treba bolje opredeliti, kaj je to izjemen dosežek na poklicni maturi. Letošnji maturantje so se kar tri leta šolali v covidu prilagojenih razmerah. Obseg znanja, ki so ga pridobili, je dejansko manjši, kot bi bil v normalnih pogojih, a so bili doseženi vsi temeljni cilji izobraževanja, je za poklicno maturo poudaril Dular. •

Na splošni maturi je število diamantnih in zlatih maturantov primerljivo s prejšnjimi leti.

AVGUST

Erasmus+ projekt SUIIT

Nova Gorica, od 21. do 25. avgusta 2022

Učitelji mentorji v projektu SUIIT so od 21. do 25. avgusta 2022 ponovno prispeli v Novo Gorico na izobraževanje. Ogledali so si vodarno in čistilno napravo v Ajdovščini, se podali z vlakom na Bled in se kopali v Jadranskem morju.

Zapisala Tanja Ožbolt, koordinatorka projekta

Srečanje pogodbenikov - mobilnost osebja in dijakov

Snovik, od 28. do 29. avgusta 2022

V ponedeljek, 28. 8. 2023, in v torek, 29. 8. 2023, je v Termah Snovik potekalo drugo srečanje pogodbenikov poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki se ga je udeležilo dobrih 60 koordinatorjev mednarodnih mobilnosti Erasmus+ za področje srednje poklicnega in strokovnega izobraževanja iz vse Slovenije.

Na srečanju so bile obravnavane pogodbene obveznosti ter vsebine projektov. Udeleženci so pridobili veliko novih informacij, izmenjali so si primere dobrih praks ter sklepali nova poznanstva.

Koordinatorji mobilnosti v okviru projekta Erasmus+ na delovnem srečanju pred novim šolskim letom

Mednarodna mobilnost je za dijake pomembna izkušnja

Ekскурzija za učitelje GZŠ

Tolminska, 16 avgust 2022

Učitelji GZŠ so imeli konec avgusta namesto uvodne konference ekskurzijo na Tolminsko. Pripravila in vodila jo je Ksenija Vogrinc, ki se je že počasi pripravljala na odhod v pokoj. Obiskali so Kanalski in Tolminski Lom, se del poti sprehodili in se nato ustavili na turistični kmetiji Široko.

Učitelji GZŠ so se podali na Tolminsko

Ekskurzija aktiva slovenistov

Kambreško, 30. avgust 2022

Konec avgusta smo se slovenistke in slovenist odpravili na strokovno ekskurzijo. V vasi Kambreško smo si ogledali Lukčevo hišo (etnološki muzej). Pot smo nadaljevali proti Ligu, do cerkve na Marijinem Celju, od koder smo uživali v prečudovitem razgledu. Nato smo si pri gospodu Gabrijelčiču ogledali razstavo predmetov iz 1. svetovne vojne. Po makadamski poti smo se odpeljali proti čebelarju Vladimirju Žnidarčiču, ki je predstavil delo čebelarja in zdrave izdelke. Predzadnja postaja ekskurzije je bila vasica Ukanje, kjer živita le dva prebivalca. Dan smo zaključili s kosilom v planinski koči na Koradi, od koder se je razprostrl lep razgled.

Po dveh koronskih letih smo ugotavljali, koliko pomeni izmenjava izkušenj, mnenj, idej v živo. Koliko pomenijo pogovor, nasmeh, smeh, nova znanja in izkušnje, nove dogodivščine in spoznanja. Kako zelo lepa je naša Slovenija! In kako zelo lepa je družčina aktiva slovenistov Šolskega centra Nova Gorica. Posebna zahvala velja profesorici Nataliji Plohl, ki je izlet pripravila in vodila.

Zapisala Anika Velišček

Slavisti ŠCNG so raziskovali Kambreško

Naši profesorji v medijih

Revija Ona je objavila intervju z našo profesorico Tjašo Šapla Troha.

TJAŠA ŠAPLA TROHA, MEDICINSKA SESTRA

Ta boleča izkušnja je naredila najino zvezo z možem sveto

Prihodnjo pomlad bo minilo deset let, odkar je moja sogovornica Tjaša Šapla Troha komaj čakala, da bo pestovala drugorojenko. Z možem Frankom sta doma imela že živahnega sina, v prvi nosečnosti pa je Tjaša žal spontano splavila. V vzgoji sina sta neizmerno uživala in radovednost je prispevala k temu, da sta že vedela, da drugič pričakujeta punčko. Topel dom družine Troha v Velikih Žabljah pri Ajdovščini pa težko pričakovane deklice ni dočakal.

Sprašuje: DARJA BRIGHT TOME
Foto: OSEBNI ARHIV

Ginekolog je Tjaši na ultrazvo-ku malo pred predvidenim porodom povedal žalostno novico: »Gospa, žal mi je, vašemu otroku srček ne bije več.« Zadnje dni pred porodom so Tjašo prevevali čudni občutki in pomisleki. Otroka ni več čutila, ampak saj pravijo, da se pred porodom umiri. Nosečnost je potekala brez posebnosti, Julija pa se je na veliko žalost družine rodila mrtva. Tjaša pravi, da je nemogoče z besedami opisati, kaj sta z možem preživljala. V oporo so ji bili bližnji, ki so jo po svojih močeh tolažili in bodrili, obenem pa se tudi sami spoprijemali z bolečino ob izgubi. Ljubeč dotik in prisotnost sočutnega človeka sta bila vse, kar je potrebovala. Tjaša se je zavedala, da je sprva pred bolečino bežala, jo prikrivala, se pred njo skrivala. Ščasoma pa se je vse postavilo na svoje mesto. Dovolila si jo je začutiti. »Po svoje bi bilo najlažje ostati v vlogi žrtve, a ta te celega požre. Kaj nam koristi samopomilovanje? To je točka čistega in popolnega obstanka in ni ceste, ki bi potem vodila kamor koli,« modro ugotavlja sogovornica.

»Zavedam se, da sem tudi jaz pred bolečino bežala. Ampak en dan sem si morala priznati, da sem povsem razbita, da ne vem, ali se bom kdaj zacelila ali se ne bom. Morala sem si dovoliti to začutiti. Zelo hudo je bilo predihati te faze, si priznati, da mi je umrl otrok, začutiti brez olepševanja. Potem so sledile počasne, počasne stopničke navzgor.

»še bulše« stvari, kot rečemo pri nas. Seveda bi raje imela živega otroka. Če pa gledam širšo sliko vsega skupaj, lahko prepoznam smiselnost izkustva. Zdi se mi, da bi se takrat moje življenje zapeljalo v nekaj zelo površinskega, nekaj, kar pač je. Pri meni pa zdaj življenje v resnici »je«. Se mi zdi, da je na tej točki dobilo popolnoma drugačen

Poznam ljudi, ki si po izgubi najbližjih nikakor ne opomorejo. Od zunaj je videti, kot da si ne dovolijo živeti naprej. Ko vidim vas takole živahno in radostno, mi je toplo pri srcu. Tjaša, ste vi zase izbrali drugačno pot?

Ja. Zame je bila to budnica, da nič v tem življenju ni samoumevno. Dan prej sem bila v veselem pričakovanju, dan kasneje razbita na milijardo koščkov. Meni se sicer zdi čisto naravno, da se rodimo in nekoč umremo, ampak na takšno nenadno izgubo bitja, ki ga nosiš pod srcem, preprosto nisi pripravljen. Po tej izkušnji smo prav vse začeli še bolj ceniti. Postali smo še bolj povezani kot družina. Svet vidiš drugače. Tudi če misliš, da so se ti zgodile zelo hude stvari, so te napravile

pomen, da sem zdaj zmožna pogledati prek plehkosti, ki nas lahko vodi v življenje, ko navidezno vse imamo.

Večina ljudi smrt vseeno lažje sprejme, ko ima že neko pot za seboj.

Ja, seveda, takrat je nekoliko lažje. Zdi se mi, da so splavi in mrtvorojenčki v Sloveniji še vedno tabu. Težko govorimo o tem, da umirajo dojenčki in novorojenčki. To je za ljudi velik šok in mislim, da za nas ženske tudi ni dovolj dobro poskrbljeno. Jaz sem imela nekaj prednosti predvsem v znanju. Leto dni sem se učila babištva in moja prva porodna izkušnja je bila čudovita. Ob sebi sem imela babico, ki je na fakulteti učila tudi mene, in sem bila res

8 ONA

Ona, 12. 10. 2021, št. 40, str. 8-11

INTERVJU

pripravljena na porod. Imela sem porodni načrt, upoštevali so ga in bilo je lepo. S sabo sem imela mini zvočnik in svoj priljubljeni rock. Vse je bilo točno tako, kot je moralo biti. Tudi potem pri dvojčkih in najmlajši hčeri sem imela krasno porodno izkušnjo, kljub carskemu rezu. Blagoslovljena sem s štirimi čudovitimi otroki, ampak je bilo treba za ustvarjanje družine pogumno živeti naprej, ne ostati v vlogi žrtve po izgubi otroka.

Ste diplomirana medicinska sestra in poučujete na srednji zdravstveni šoli. Ste pa tudi izvajalka tehnike EFT, s katero ste pomagali

sebi. Pravite, da bi se morali ljudje več pogovarjati o izgubah, bolečinah in čustvih.

Ja, prisotnost sočutnega človeka in globoki pogovori so pomembni. Tega nam vsem manjka. Ko z ljudmi tapkam, velikokrat pridemo do tega, da nas je v resnici vse strah smrti. Kaj pa je potem, ko umremo? Kaj se zgodi, ko izgubimo ljudi, ki jih imamo radi? Strah nas je. Včasih je dovolj, da samo dihaš, ko je hudo. In da se zavedaš, da je to samo poglavje tvojega življenja, da ni to tvoja celotna zgodba. Ko drug drugemu zau-pamo, kaj čutimo, se še bolj povežemo in potem postane nekaj med nami čisto drugače. Ko sem izplavala iz najhujšega, iz vse te žalosti po Julijini smrti, se je rodilo ogromno ustvarjalnosti in ugodnih reči. Če smo se zmožni v lastni bolečini še s kom povezati, če mogoče nastane kakšno društvo, v katerem smo povezani v žalosti in bolečini, je to lepo darilo. Zdi se mi, da je vsaka stvar v življenju z razlogom. Nič ni samoumevno. Nekaj je zadaj, vendar radi bežimo od tega. Nočemo se potopiti, nočemo čutiti. Zavedam se, da sem tudi jaz pred bolečino bežala. Ampak en dan sem si morala priznati, da sem povsem razbita, da ne vem, ali se bom kdaj zacelila ali se ne bom. Morala sem si dovoliti to začutiti. Zelo hudo je bilo predihati te faze, si priznati, da mi je umrl otrok, začutiti brez olepševanja. Potem so sledile počasne, počasne stopničke navzgor.

10 ONA

Pravite, da vam je bilo vseeno nekoliko lažje, ker ste imeli osnovno znanje babištva in ker to ni bil vaš prvi porod.

Seveda. Ko je ženska prvič mama, je to lahko grozljivka. To je bil moj drugi porod. Vedela sem, da me čaka čišča, da bo treba dojenje nekako ustaviti in takšne stvari. Pred kratkim sem se pogovarjala z žensko s podobno izkušnjo – danes, samo mesec dni po izgubi deklice, obžaluje, da je ni videla, vzela v naročje. Nihče je ni pripravil na to, je spodbudil. Pestovanje otroka, čeprav mrtvega, je povezovanje, potrjevanje obstoja in obenem začetek žalovanja. Starši so po izgubi bolj ali manj prepuščeni sami sebi. Tudi zdravstveni

»Spomnim se ginekologovega stavka: »Sta še mlada in bosta že še imela otroke.« Mislim, da je to stavek, ki bi ga morali prepovedati. Ne bi ga smel izustiti. Ja, bova, pa ne tega. Ne tega, za katerega sva že imela sanje.

delavci bi se morali več izobraževati na tem področju. Kot da si tudi oni ne dovolijo čutiti in obenem niso roboti. Ne znajo pa delati s temi močnimi čustvi. Tako se mi zdi. Verjetno so tudi oni v stiski. Spomnim se takratnega ginekologovega stavka: »Sta še mlada in bosta že še imela otroke.« Mislim, da je to stavek, ki bi ga morali prepovedati. Ne bi ga smel izustiti. Ja, bova, pa ne tega. Ne tega, za katerega sva že imela sanje. Ko je umrla Julija, nama ni umrl samo otrok, ampak naša takratna podoba o družini, cilji, sanje. Pred odhodom domov mi je bilo v porodnišnici obljubljeno, da bo prišla k meni medicinska sestra, da mi bo vse povedala in razložila. Pričakovala sem kakšen napotek, mogoče malo tolažbe, topline. No, naslednji dan so me odpustili z navadnim belim listkom. Na njem je bila napisana številka komunale, da bom lahko uredila stvari za pogreb. Nekaj mi je manjkalo. Se mi zdi, da bi bilo res dovolj nekaj stavkov, stisk roke. Potem sem pisala diplomsko nalogo na temo žalovanja. Spisala sem celoten protokol, kaj je treba narediti v takem primeru, od medicinsko tehničnih do psiholoških pristopov, to, kar ženska takrat potrebuje. Ko si čustveno tako zelo na tleh, je dobro imeti pisni opomnik čez faze žalovanja. Jaz sem sicer vedela, da

bolečina v meni obstaja, ampak je nisem želela začutiti. Izogibala sem se temu, prikrivala in bežala. Danes pa vem, da bolj ko bežiš, slabše je. Bolečino hvaležno sprejemem, objamem. Nekako se je celo veselim, ker grem potem na bolje. Ljudje smo kar spretni in izgubo raje nadomestimo, namesto da bi odžalovali.

Nekateri potem obstanejo, pestujejo in negujejo bolečino.

Vsak človek doživlja izgubo po svoje. Včasih žalujemo za izgubljenim odnosom, za hišnim ljubljencem, za izgubljeno priložnostjo. Ni nujno, da gre za izgubo bližnjega. Se mi pa zdi, da lahko izberemo. Jaz sem se po Julijini smrti hitro izognila črnini. Na trenutke sem se spraševala, ali se lahko neham samopomilovati. Ali bo to v očeh ljudi pomenilo, da zame izguba otroka ni bila težka in

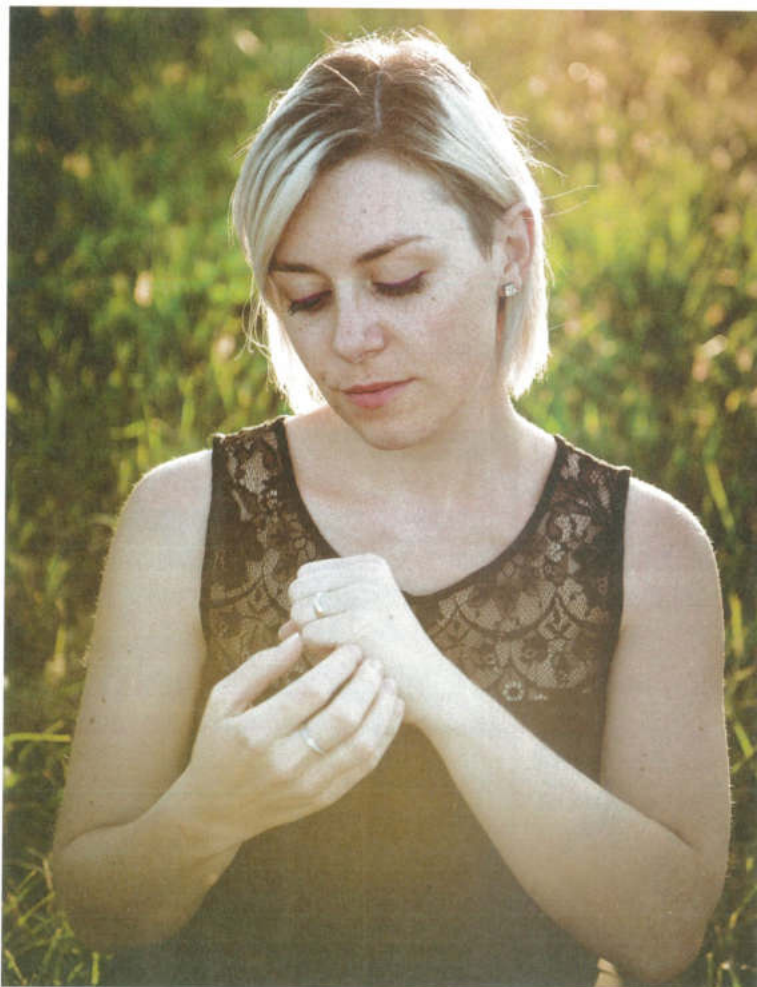
boleča? Toliko predsodkov je na to temo, da človek včasih sploh ne ve, kako se obnašati. Želim si, da bi bili malo manj natenirani in da bi malo bolj poslušali sebe. Kar nekaj časa je trajalo, da sem si dovolila v javnosti nasmejati. Pomislila sem, ali si to lahko dovolim. Bala sem se sodb drugih ljudi. Čeprav sem si vedno rekla, kje pa piše, kaj si lahko dovolim, je nad menoj visel slab občutek. Kup vzorcev nas obvladuje in mi se po njih ravnamo, kaj je prav in kaj ne. Spomnim se, da me je bivša frizerka najprej vse izprašala, kaj se je zgodilo. Ko sem šla malo v globine, kaj bi bilo zame dobro, pa je kar hitro končala, češ, ne bomo o žalostnih rečeh. Ljudje so radovedni, potem pa ne želijo iskrenosti, samo površinsko bi se pogovarjali. To mi res ni bilo prijetno. Biti pristna je vedno bolj moje vodilo. Ljudi, ki zahtevajo od mene, da se moram skriti ali skriti dele sebe, ne potrebujem. Niso moji oziroma jaz nisem njihova. Hočem, da je tisto, kar je, pristno in iskreno, in potem je to zame resnično. Čedalje bolj čutim, da vse, kar je umetno, zaigrano, zame nima vrednosti. Poboža ego, a znotraj pusti velik občutek praznine.

S partnerjem vaju je ta izkušnja povezala, vajina zveza se je utrdila. Tudi to

» Če gledam širšo sliko vsega skupaj, lahko prepoznam smiselnost izkustva. Zdi se mi, da bi se takrat moje življenje zapeljalo v nekaj zelo površinskega, nekaj, kar pač je. Pri meni pa zdaj življenje v resnici »je«.

Je velik blagoslov in ni samoumevno, da imamo ob sebi sočutne in razumevajoče ljudi.

Mož in starejši sin sta bila zame vistem obdobju velika tolažba. Tudi drugi sorodniki so mi stali ob strani. Sploh tašča s svojim sočutjem in ljubeznijo do mene. Moje videnje je, da je ta boleča izkušnja naredila najino zvezo z možem sveto. Videla sem marsikateri par, ki se po splavu ali mrtvorojenosti oddalji. Ne prenesejo bolečine drug drugega. Midva sva rasla skupaj. Nisva bila še ukoreninjeni drevesi in sva začela skupaj upogibati veje. Mogoče nama je bilo zato lažje. Bil je moj prvi fant in tako sva zelo povezana. Je pa bilo takrat vse na kupu. V istem mesecu je mož izgubil službo. Z mano je ostal doma na bolniški. Njegova tedanja sodelavka v službi ni povedala, kaj se je naši družini zgodilo. Rekla je samo, da je na bolniški, in potem mu niso podaljšali pogodbe. Vsega je bilo preveč, da bi se tudi midva odzivala drugače. V nekem trenutku se vse zgodi z namenom, potem pa je od nas odvisno, kaj bomo naredili s tem. Naša popotnica ob takih stvareh pa je, da spoznaš samega sebe. To je največje darilo. Meni so se odprla drugačna obzorja. Če imaš v okolici ljudi, ki te poslušajo, je veliko lažje. Lahko samo nekdo pride in te objame. Včasih se z besedami ne da povedati tistega, kar se da povedati z dotikom, pogledom ali samo prisotnostjo, da si zgolj dovoliš začutiti pristnost in iskrenost. Tudi ko se meni kdo razkrije, jaz to vidim kot največje darilo. Nekdo se ob meni počuti res varno in vrednega in jaz sem lahko bila del tega, da sem slišala

iskreno in pristno zgodbo. To zelo cenim in spoštujem.

Mladi ste, iz vas pa kar žarita zrelost in modrost. Vaši dijaki imajo privilegij, da jih poučujete.

Hvala. Rada poučujem, zato mi ni nič žal, da me je življenje peljalo v to smer. Moji dijaki vedo, da imajo vedno še eno možnost. Ko me vprašajo kaj, česar ne vem, preprosto odgovorim, da nimam pojma. Če poučujem, še ne pomeni, da vse vem. Če bi se mladini približevali in jo podprli, bi bilo marsikaj drugače. Mi učitelji imamo škarje in platno v rokah za čisto vse. Jaz sem tista, ki lahko vprašam za ena ali za pet. Jaz sem tista, ki lahko išče znanje ali neznanje.

Verjamem, da jih naučite tudi veliko življenjskih stvari. Zadnji dve šolski leti

sta bili za dijake zelo zahtevni. Tudi tu govorimo o bolečih izgubah in žalovanju.

Res je. Tudi tapkali smo skupaj. Pomembno mi je bilo, da jim dam vsaj eno orodje, s katerim si lahko pomagajo, ko se ne počutijo dobro. Toliko, da so začutili moč tapkanja, da se po njem občutki spremenijo in preobrazijo. Ni jim lahko. Čez noč so izgubili sproščeno druženje in bili za marsikaj prikrajšani. Skupinska tapkanja so koristna, na individualnih pa se lahko zgodijo velike transformacije. Rada to delam. Na mladih svet stoji in mi starejši smo tisti, ki jih lahko podpremo. Vsi smo enakovredni, ko bi se le začeli bolj zavedati tega. Nihče ni bolj človek kot drug.

Tjaša, hvala vam za vse, kar ste delili z nami.

ONA 11

KRATICE, UPORABLJENE V KRONIKI

Kratika	Pomen
ACM	Association for Computing Machinery, sl. Društvo za računalništvo in informatiko
AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
BŠ	Biotehniška šola
COBISS	Co-operative Online Bibliographic System & Services, sl. Kooperativni online bibliografski sistem in servisi
CPI	Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje
CŠOD	Center šolskih in obšolskih dejavnosti
ERŠ	Elektrotehniška in računalniška šola
GNG	Gimnazija Nova Gorica
GZŠ	Gimnazija in zdravstvena šola
IAFM	International Trade Fair for Automation & Mechatronics, sl. Mednaroni sejem avtomatike in mehatronike
IATEFL	International Association of Teachers of English as a Foreign Language, sl. Mednarodno združenje učiteljev angleščine kot tujega jezika
IKT	Informacijska-komunikacijska tehnologija
IZUM	Inštitut informacijskih znanosti Maribor
MIC	Medpodjetniški izobraževalni center
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MONG	Mestna občina Nova Gorica
OOZ	Območna obrtna zbornica
PTI	Poklicno-tehniško izobraževanje
PUD	Praktično usposabljanje z delom
RIC	Republiški izpitni center
SETŠ	Srednja ekonomska in trgovska šola
SPLŠ	Strojna, prometna in lesarska šola
SPI	Srednje poklicno izobraževanje
SSI	Srednje strokovno izobraževanje
ŠENT	Slovensko združenje za duševno zdravje
TG	Tehniška gimnazija
UIL	Učno izdelovalni laboratorij
UNG	Univerza v Novi Gorici
VSŠ	Višja strokovna šola
ZRSŠ	Zavod Republike Slovenije za šolstvo
ZŠ	Zdravstvena šola

ŠOLSKI CENTER NOVA GORICA
KRONIKA ZA ŠOLSKO LETO 2020/21

Kroniko sta napisali, uredili in oblikovali Mojca Kosovel in Vasilija Rupnik

Fotografije: galerija ŠCNG, udeleženci posameznih dogodkov

Računalniške zadrege je reševal Andrej Campolunghi

Izdano na Šolskem centru Nova Gorica novembra 2024